Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Enhver Sit

Ugeblad
for
Politik og Kristendom.

Redigeret af Henning Jensen og Kristensen-Randers.

№ 40. | Torsdag den 4. Oktober 1888. | 3. Aarg.

Indhold: Delegeretmøder. — De frisindede Ungdomsforeningers Delegeretmøde. — Jesus og Folket. — Landarbejder-Tidende. — Bekjendtgjørelser.

Delegeretmøder.

Delegeretmøder hører i denne Tid til Dagens Orden. Landarbejderne begyndte. Det er, saa vidt vides, første Gang, at Landarbejderne ere optraadte paa egen Haand, og Opmærksomheden er derved i høj Grad bleven henvendt paa denne talrige Samfundsklasse. Det er de fattigste af vore Medborgere, der nu træder frem paa Skuepladsen. Og dog har der alligevel straks meldt sig mange rige Bejlere til den fattige Brud. — Vore Godsejere har længe bejlet til dem. Men Godsejerne har en Maade at bejle paa, som ikke rigtig smager Landarbejderne. Det er ikke Kjærlighedens Lænker, de vil binde Bruden i. — Hidtil har Venstre betragtet det som en Selvfølge, at det var det, der skulde føre Bruden hjem. Men ved det nys afholdte Delegeretmøde meldte sig en ny Bejler, nemlig Socialdemokratiet. Landarbejderne har altsaa nu hele tre Brudgomme at vælge imellem, og under disse Omstændigheder skulde det ikke synes vanskeligt at gjøre et godt Parti.

Hvem vil saa gaa af med Sejren? Foreløbig synes Landarbejderne at ville forblive i ugift politisk Stand. De vil betænke sig paa, til hvem de skal give deres Haand og Hjærte. De véd ikke rigtig, hvem af Brudgommene, der har de mest reelle Hensigter. De er bange for, at Godsejerne kun vil indlade sig i en løs Forbindelse med dem. Hvad Bønderne angaar, som de i lang Tid har været politisk forlovede med, saa synes de maaske, at Forlovelsen ikke har kastet saa meget af sig, som de havde gjort Regning paa. Og de synes maaske, at Socialdemokraterne er en noget voldsom Bejler. De holder ikke af saadan straks ved det første Møde at blive trykket op til deres Barm. Landarbejderne ere undselige Mennesker, der ikke er vant til Byarbejdernes stærke Lidenskaber og voldsomme Kjærtegn. — Vi finde det derfor rimeligt, at Landarbejderne, som enhver ærbar ung Pige, der har forskjellige Tilbud, udbeder sig Betænkningstid. Der er meget at overveje, før man foretager et saa vigtigt Skridt som et Giftermaal. Det gjælder ikke alene om at ransage Hjærtets Følelser, men det gjælder ogsaa om at raadspørge den mere praktiske Fornuft, idet man vel husker paa, at det er let at indgaa Ægteskab, men det er meget vanskeligt at komme ud af det igjen. — Vi finde det derfor i sin Orden, at Landarbejderne foreløbig vælge at leve i enlig Stand, og vi ønske dem Lykke til, naar Tiden kommer, at gjøre et Parti, som kan blive til Gavn og Glæde for begge Parter.

Venstres Delegeretmøde, som vi mulig senere vil have Lejlighed til at komme tilbage til, havde navnlig Betydning derved, at det godkjendte Folketingets Politik paa Forhandlingens Omraade, og at det slog fast, at yderligere Udgifter til Forsvarsvæsenet end de, der nu bevilges af Folkethinget, er utilstedelige. Udgifterne bør tværtimod formindskes. At Delegeretmødet ikke vilde indlade sig paa nogen Godkjendelse af Provisorierne, er en Selvfølge.

Det forekommer os, at baade Vælgere og Rigsdagsmænd har Grund til at være tilfredse med dette Resultat. Rigsdagsmændene har vistnok havt Gavn af at staa Ansigt til Ansigt med de Mænd, som tildels holder deres politiske Liv og Død i deres stærke Hænder, og maaske ogsaa de Delegerede ved det stedfundne Møde har faaet en Følelse af, hvor vanskeligt det tit kan være at træffe en Afgjørelse i vigtige Sager, og at dette kan bidrage noget til, at de ere skaansomme i deres Dom over os ulykkelige

Folkethingsmænd, for hvem slige Afgjørelser hører til Livets daglige Besværligheder.

De frisindede Ungdomsforeningers Delegeretmøde

Mandag den 1. Oktober i Kjøbenhavn

var besøgt af nogle og tredive Delegerede fra Landets Ungdomsforeninger. Der førtes en livlig Forhandling om Foreningernes Tilværelsesret, hvorefter man vedtog, at Ungdomsforeningerne, efter de Erfaringer man havde gjort, burde opretholdes og videre udvikles, idet det fastholdes, at de ikke skal eller maa gaa Vælgerforeningerne i Vejen, men udelukkende tage Sigte paa Arbejdet for at vække Interessen hos de unge for Fædrelandets Anliggender og for at opdrage en oplyst, selvbevidst Vælgerbefolkning og i det hele arbejde for Fremtidens Politik. Det hævdedes, at Ungdomsforeningerne burde tilstræbe at faa enhver til at indmelde sig i Kredsenes Venstrevælgerforening, idet man indsaa Nødvendigheden af, at alle Venstrevælgerne organiseredes fast og bestemt kredsvis i *én* Forening.

Derefter vedtoges følgende Udtalelse:

Til

Danmarks frisindede Ungdom!

Ungdomsforeningernes Delegeretmøde i Kjøbenhavn den 1. Oktbr. 1888 har vedtaget følgende Henvendelse til den frisindede danske Ungdom.

Følg overalt det Eksempel, som er givet ved Oprettelsen af Ungdomsforeninger.

Disse Foreninger er fremkaldt af en levende Følelse af, at det danske Folks Frihed og Lykke befinder sig i Fare. Vi unge vil ikke tale store Ord, men sindigt og roligt tage Arbejdet op, som ligger for os, at føre Folkesagen til Sejr. Vi melder os til Tjeneste. Mangt og meget paakræves udrettet. Der er utallige Maader og Midler, ved hvilke vi kan gjøre et Arbejde for vort Folks Selvstændighed. Vort Maal er at gjøre dette klart for Ungdommen, saa dens Pligtfølelse vaagner, og den bliver rede til at bringe de Ofre, der skal bringes. Øjet skal aabnes for, at vor Folks Lykke beror paa, om det faar Lov til at udvikle sig frit og selvstændigt, og at hver enkelts Lykke her i Landet igjen er afhængig af, at dette naas. Derfor er intet Offer for dyrt, naar det gjælder Fædrelandets Frihed og Selvstændighed.

Dette er Grundlaget for Ungdomsforeningernes Virksomhed.

Dernæst vil vi søge at gjøre Ungdommen klar over de Spørgsmaal, som er oppe i Tiden. Paa Delegeretmødet vedtoges det at tage Standpunkt i følgende tre Hovedpunkter:

1) Modarbejdelse af Militarismen.
2) Forbedring af Arbejdernes sociale Stilling og
3) Udvidelsen af Stemmeretten.

Det første Punkt er jo særlig brændende. Krig er en Forbandelse for Menneskeheden, den er al Civilisations Fjende, skaber aldrig Lykke, men spreder Ulykke over Folkene og Hjemmene. Den er en Levning af Fortidens Barbari, som enhver ung Fremskridtsmand og Kvinde maa betragte som sin Fjende. Den naturlige Løsning paa Tvistigheder imellem Folkene er den, der nu er anerkjendt Mand og Mand imellem i alle Nationer — den retslige Afgjørelse. Det er Ungdomsforeningernes Maal, at vække Bevidstheden herom stærkt til Live blandt de kommende Vælgere her i Landet. Hvad den øjeblikkelige Forsvarsstilling angaar, bemærker vi følgende: Danmarks naturlige Beliggenhed, Størrelse og Folkemængde udviser, at vort Fædreland kun er i Besiddelse af en enestaaende ringe Forsvarsevne. Det maa derfor slaas klart fast, at vi ikke kan forsvare vor Bestaaen med Vaabenmagt. En forholdsvis stor Krigsrustning er derfor en Fare for Landet. Den fører os ind i en Udenrigspolitik, der kan give vor Selvstændighed Dødsstødet. Allerede af denne Grund bør Udgifterne til og Byrderne ved Militærvæsenet meget betydelig indskrænkes. De nuværende Militærudgifter maa indskrænkes med Millioner af Kroner. Derimod er det ikke Meningen, at de unge skal sky Legemsøvelser og Øvelser i Vaabenbrug. De bør tværtimod befitte sig paa at dygtiggjøre deres Legeme og vinde Kræfter til at forsvare vort Folks Frihed og Selvstændighed. Men det skal endnu slaas fast, at de nuværende Udgifter til Militærvæsenet ikke staar i noget naturligt Forhold til Landets økonomiske Ævne. Indskrænkes de ikke, vil de borgerlige Kaar her i Landet blive sørgelige, sørgeligere endnu end de alt er. Det aandelige Liv vil kues, Nød og Vankundighed vil blive Følgen. Derfor er Modstand mod Militarismen det første Punkt paa Ungdomsforeningernes Program.

For Samfundets fredelige Udviklings Skyld er det nødvendigt, at der gives bedre Kaar for de mindre bemidlede. Der skal sørges for, at den hæderlige Arbejder ikke skal ende sine Dage paa en Fattiggaard, berøvet sin borgerlige Ære; der skal sørges for Syge- og Lægehjælp, og Kampen for det daglige Brød maa gjøres lysere og lettere. Arbejderne maa hæves materielt og aandeligt. En god folkelig Oplysning, større end den, de nu faar, vil være et godt Vaaben for dem i Kampen for Tilværelsen. Men det er ikke tilstrækkeligt. Det vil være en af Fremtidens Opgaver at komme til en bedre Fordeling af Samfundets Goder end nu, og Ungdommen bør derfor med Opmærksomhed følge Bestræbelserne i den Retning. Men for at disse Bestræbelser kan naa fremad, hævdes det som en første Betingelse, at der indvindes Penge fra Militarismens bundløse Svælg.

En Udvidelse af Stemmeretten hører naturligt hjemme paa vort Program. Vor Grundlov indeholder jo den unaturlige Bestemmelse, at Valgret først naas ved 30-Aars Alderen. Denne Bestemmelse maa ændres. Naar vi unge først har faaet Interessen vakt for Fædrelandets Anliggender, — det, som gjælder vort eget Ve og Vel, — saa vækkes ganske naturligt

ogsaa hos os en Trang til at være med at lægge vort Lod i Vægtskaalen for, hvad der tjener vort Folk bedst.

Da den frisindede Ungdom samler i sine Foreninger baade Kvinder og Mænd, for at ogsaa Kvinden kan vækkes til Interesse for Samfundsspørgsmaal, og da vi vil alle Uretfærdigheder til Livs, er det vort Formaal at fjærne de bestaaende Indskrænkninger i Kvindens Rettigheder, saa hun kan naa at blive et myndigt Medlem af Samfundet.

Det har ikke her været paatænkt at udvikle i Enkeltheder, hvorledes vi mener Ungdomsforeningernes Program skal være i de forskjellige Spørgsmaal. Her er kun i store Træk angivet nogle af de Veje, ad hvilke der bør vandres. Hovedbestyrelsen er det paalagt at udarbejde Programmet i Enkeltheder og derpaa udsende det til Drøftelse i Foreningerne inden 1ste Januar 1889.

Først og fremmest gjælder det nu om at tage fat. Fremad til Kamp for Rettens Sejr, — for vor Frihed! Tag fat med den sejge Vilje, som ene sikrer Sejren!

Endvidere vedtoges følgende Resolutioner:

„Delegeretmødet udtaler sin Tilslutning til Beslutningen paa Venstres Delegeretmøde om, at Folkethinget aldrig bør anerkjende og heller ikke deltage i Afviklingen af de ulovlige Provisorier."

„Delegeretmødet udtaler, at Ungdomsforeningerne ~~bør virke~~ for, at Drikkeriet indskrænkes til det mindst mulige."

„Delegeretmødet udtaler, at Ungdomsforeningerne bør gjennemarbejde Tanken om Kongedømmet kontra Republik, for at et senere Delegeretmøde kan fremsætte et bestemt Program for Foreningerne i dette Spørgsmaal."

— Endelig vedtoges følgende Ordning for en Fælles-Organisation:

„Landets Ungdomsforeninger samles i en Fælles-Organisation med en Hovedbestyrelse, bestaaende af 9 Medlemmer (3 fra Jylland, 2 fra Fyn, 3 fra Sjælland og 1 fra Lolland Falster). Denne Hovedbestyrelse vælger selv sin Formand.

Til denne Hovedbestyrelses-Formand skal hver Forening indsende Meddelelse om Adressen for den vedkommende Forenings Formand samt om Foreningens Medlemsantal og tillige 5 Øre pr. Medlem af det Antal Medlemmer, Foreningen tæller hver 31te December.

Hovedbestyrelsen vælges paa Delegeretmøder, der som Regel afholdes hvert 3dje Aar.

Hovedbestyrelsens Pligt er det at ordne Agitationen for Foreningens Virksomhed og at bistaa de enkelte Foreninger, naar Hjælp og Raad forlanges.

Der aflægges aarlig et Regnskab, som revideres af 2 Revisorer, der vælges paa Delegeretmøderne tilligemed 2 Suppleanter."

Til Bestyrelse valgtes Redaktør *Regnar Petersen*, Nestved, Højskolelærer *Sundbo*, Hjørlunde, Lærer *Amdi Jensen*, Havdrup, Gaardejer *Jørg. Frederiksen*, Stiandbygaard pr. Nysted, Friskolelærer *Kristen Olesen*, Sønder-Næraa pr. Aarslev, Mejerist *Varberg*, Ladby pr. Ullerslev, Friskolelærer *Jeppe Jensen*, Elbæk pr. Horsens, Mejerist *Esper Andersen*, Jebjerg, og Lærer *J. Skjoldborg*, Kollerup pr. Fjerritslev.

Til Revisorer valgtes Folkethingsmand *J. K. Lauridsen* og Kbmd. *J. P. Jensen*, Skjelskør; til Revisor-Suppleanter: Mejerist *Høllede*, Tommerup Station, og *H. J. Hansen*, Hundslund pr. Horsens.

Bestyrelsen valgte derefter *Regnar Petersen* til Formand og *Sundbo* til Næstformand.

Jesus og Folket.

Jeg vilde gjærne give et Bidrag til Oplysning om, hvorledes Forholdet var mellem Jesus og det menige jødiske Folk. Der er vel nemlig en vis Rimelighed for, at saadan som han og det jødiske Folk stillede sig til hinanden, saadan vilde ogsaa Forholdet blive mellem ham og det menige Folk til de forskjellige Tider og i de forskjellige Lande. Thi vistnok har hvert Folk sine Ejendommeligheder, og vistnok foregaar der i Tidernes Løb en Udvikling af Folkekaraktererne; men de folkelige Grundstemninger og Grundfølelser er vistnok allevegne og til alle Tider nogenlunde ens. De er et Udtryk for det almenmenneskelige med sine Dyder og sine Fejl.

Det er selvfølgelig i de 4 Evangelier, at vi maa søge Oplysning om, hvorledes Forholdet var mellem ham og det menige jødiske Folk. Og dette Forhold omtales paa mange Steder. Vi kan nemlig ganske sikkert gaa ud fra, at hvor Evangelisterne bruger Benævnelsen „Folket", der tænker de paa det menige Folk, naar ikke Sammenhængen ligefrem fordrer, at man maa tage de andre Samfundsklasser med. Dette fremgaar da ogsaa af, at Udtrykket „Folket" jævnlig forekommer i Modsætning til „Farisærerne, Ypperstepræsterne og de Skriftkloge" eller „Jødernes Øverste."

Første Gang Benævnelsen „Folket" forekommer, er i Slutningen af Matth. Ev., 4de Kap., umiddelbart før han holdt den berømte Bjærgprædiken. Der staar, at „der fulgte ham meget Folk, fra Galilæa og Dekapolis og Jerusalem og Judæa og fra hin Side Jordan." Altsaa baade fra Hovedstaden og de forskjellige Provinser. Til denne Folkeforsamling var det saa, at han holdt Bjærgprædikenen. Og da han saa havde sluttet denne Bjærgprædiken, saa staar der (Matth. 8, 27), „at Folket forundrede sig saare over hans Lærdom. Thi han lærte dem som den, der havde Myndighed, og ikke som de Skriftkloge." — Det er et meget betegnende Træk, at Folket paa den ene Side forundrer sig over hans „Lærdom", men paa den anden Side bestemt føler, at der er en Forskjel paa hans „Lærdom" og de Skriftkloges. Thi der er ingen Tvivl om, at det, som de Skriftkloge manglede, det var ikke „Lærdom", og deres Tale har sikkert været spækket ganske anderledes med lærde Ting end

Jesu Taler. Men de følte alligevel, at det var en anden Slags Lærdom. Men havde man spurgt dem om, hvori Forskjellen da bestod, saa havde de næppe kunnet give noget Svar. Det er ganske, som naar det menige Folk nu kan sige om en Mand: „Ja, han er en lærd Mand, men han taler alligevel ikke som en Præst."

Men dette, at Folket fulgte ham for at høre ham, og at de forundrede sig over hans Tale, det er et Træk, der jævnlig kommer igjen. Matth. 8, 18: Jesus saa meget Folk omkring sig. Matth. 13, 2: Meget Folk forsamledes om ham. Matth. 14, 13: Folket fulgte ham til Lands fra Byerne. Matth. 15, 30: Meget Folk kom til ham, . . . og Folket forundrede sig, da de saa, at de stumme talte. Ved Indtoget i Jerusalem (Matth. 21) „bredte de fleste af Folket deres Klæder paa Vejen," og „Folket, som gik foran og fulgte, raabte og sagde: Hosiannah! den Davids Søn." Marcus siger (12, 37), at „meget Folk hørte ham gjærne", og Lucas (5, 15), „meget Folk kom sammen at høre ham", og (16, 19) „Folket søgte at røre ved ham." Johannes siger (8, 2): „alt Folket kom til ham."

Disse Beviser paa, at Folket fulgte ham, kunde forøges med endnu en lang Række af Eksempler, som det bliver for trættende at opregne. Og der er ikke et eneste Sted, der tyder paa, at Folket fulgte ham i en ond Hensigt, for at gjøre ham Fortræd. Der var i den Henseende den fuldstændigste Modsætning mellem Folket og Farisæerne og de Skriftkloge. Disse fulgte ham nemlig ogsaa med stor Opmærksomhed. Men det var stadig i en ond Hensigt. — Der er heller aldrig Tale om, at Jesus frygter for Folket. Naar der en sjælden Gang fortælles, at han unddrog sig for Folket, saa er det enten fordi han er træt (Joh. 5, 13) eller fordi Folket vil gjøre altfor megen Stads af ham, gjøre ham til Konge (Joh. 6, 15). — Der er et Sted, som kunde tyde paa, at der dog er forskjellige Meninger om ham iblandt Folket, nemlig Joh. 7, 12: „Der blev mumlet meget om ham blandt Folket. Nogle sagde: Han er en god Mand; men andre sagde: Nej, han forfører Folket." Men det er aabenbart, at de „andre", der sagde det, ikke har hørt til „Folket". Det var nemlig den sædvanlige Beskyldning imod ham fra Farisæernes og de Skriftkloges Side. — Folkets Dom om ham er enstemmig rosende: en god Mand, en stor Profet, Davids Søn osv. „Alt Folket glædede sig over de herlige Gjærninger, som gjordes af ham" (Luc. 13, 17). „Folket hængte ved ham" (Luc. 19, 48). I Luc. 11, 27, fortælles, at efter en Tale han havde holdt, „opløftede en Kvinde Røsten og sagde til ham: Saligt er det Liv, som bar Dig, og de Bryster, som Du diede." — Der er ingen Tvivl om, at denne Kvinde ikke alene har talt paa sine egne Vegne. Det var Folkets Mening, som lød gjennem hendes Røst.

Disse venlige Følelser fra Folkets Side gjengjældtes selvfølgelig fra hans Side. Han færdedes stadig blandt det menige Folk. Derfra tog han sine Disciple. Alt tyder paa, at han kun stod i meget lidt Berøring med de højere Samfundsklasser. Kun i Luc, 14de Kap., fortælles der, at han var indbudt til en af de øverste Farisæere. Mulig har ogsaa Farisæeren Simon, hos hvem han var buden til Gæst (Luc. 7), været en rig Mand. Men af Beretningen om disse Gjæstebud fremgaar det, at Forholdet mellem ham og hans fornemme Værter ikke har været det bedste. Farisæeren Simon undlod at vise ham de sædvanlige Høflighedsbevisninger, og hos den anden fornemme Farisæer synes man ligefrem at have indbudt ham for at komme ham til Livs. Der staar nemlig, at „de toge vare paa ham." Og de Taler, han holdt ved Bordet, skulde ikke bidrage til at gjøre deres Stemning blidere. Thi først revsede han dem, fordi de alle vilde sidde øverst til Bords, og i en anden Tale sagde han til sin Vært, at naar han gjorde Gæstebud, saa skulde han ikke byde Venner eller Brødre eller Frænder eller rige Naboer, men fattige, Krøblinger, halte og blinde, „thi de har intet at betale derfor." — Hans Omgangskreds var det menige Folk.

Der staar i Matth. 9, 36, at han ynkedes inderlig over Folket, thi de vare vansmægtede og adspredte som Faar, der ikke have Hyrde. Denne Medynk gjaldt sikkert ikke alene Folkets aandelige Tilstand, men lige saa fuldt den timelige. Der staar umiddelbart i Forvejen, at han gik omkring i alle Stæder og Byer „og *prædikede* Rigets Evangelium og *helbredede al Sygdom og al Skrøbelighed iblandt Folket.* Dette tyder ganske bestemt paa, at hans Frelservirksomhed omfattede baade Folkets aandelige og dets timelige Vilkaar. Der er ingen Tvivl om, at han ved at hjælpe Folket timeligt vilde aabne dets Øre for sin aandelige Tale. Den timelige Frelse, han bragte, skulde bane Vejen for den evige, han vilde bringe. — At hans Medynk med Folket ogsaa angik det timelige, fremgaar tydeligt af Matth. 15, 32: „Mig ynkes inderlig over Folket, thi de har nu tøvet hos mig i tre Dage *og har intet at æde.*" Der er ingen Tvivl om, at dette hans aabne Øje for Folkets timelige Nød har været den stærkeste Grund til hans Folkeyndest.

Der er, — saa vidt jeg kan finde, — kun to Steder, hvor Jesus synes at udtale sig haardt om Folket. Det ene Sted er Matth. 13, 15. Jesus har talt til Folket i Lignelser, og da saa Disciplene spørger ham, hvorfor han taler til Folket i Lignelser, saa svarer han, at det var, fordi „dette Folks Hjærte var bleven forhærdet, og med Ørene høre de tungt, og deres Øjne have de tillukket; for at de ikke skulde komme til at høre med Ørene og se med Øjnene og forstaa med Hjærtet og omvende sig, at jeg maatte helbrede dem." Det andet Sted er Matth. 15, 8: „Dette Folk holder sig nær til mig med sin Mund og ærer mig med Læberne. Men deres Hjærte er langt fra mig." — Det fremgaar imidlertid af Sammenhængen, at Ordene paa det sidste Sted er rettet til Farisæerne og de Skriftkloge, og det er vel muligt, at det samme er Tilfældet det første Sted, skjønt det ikke fremgaar af Sammenhængen. Under alle Om-

stændigheder synes det ikke godt at kunne have været Jesu Mening at sige om Folket i sin Helhed, at det var døvt for hans Ord, da det udtrykkelig fremhæves mangfoldige Steder, at de netop lyttede til det med Begjærlighed.

Fra selve Farisæernes Mund har vi forøvrigt et Vidnesbyrd om, hvilken Folkeyndest Jesu nød. Thi efter Lazari Opvækkelse, da de tænkte paa at faa ham i deres Magt, saa maatte de indrømme, at de ingenting kunde udrette imod ham, thi sagde de: „*Al Verden gaar efter ham.*“

Med Hensyn til de Anskuelser og Meninger, som Folket dannede sig om Jesu Person, hvem han egentlig var, indeholder Evangelierne ogsaa fyldige Oplysninger. Af særlig Vigtighed er Stedet Matth. 16, 13–14, hvor Jesus udtrykkelig spørger Apostlene, hvad Folk sagde om ham. Thi herpaa faar han det Svar: „Nogle siger, at Du er Johannes den Døber, men andre at Du er Elias, andre at Du er Jeremias eller en af Profeterne.“ Man kan godt sige, at den almindelige Folkemening var den, at han var en Profet. Efter Opvækkelsen af Enkens Søn i Nain udbryder Folket: „En stor Profet er oprejst iblandt os, og Gud har besøgt sit Folk“ (Luc. 7, 16). Efter Bespisningen i Ørkenen udbryder Folket: „Denne er i Sandhed den Profet, som kommer til Verden“ (Joh. 6, 14). Den samaritanske Kvinde siger til ham: „Jeg ser, at Du er en Profet.“ Mange af Folket, som hørte hans Tale, siger: „Denne er sandelig den Profet“ (Joh. 7, 40). Ved Indtoget i Jerusalem, da man spurgte, hvem han var, da lød Folkets Svar saadan: „Det er Jesus, Profeten fra Nazareth i Galilæa.“ — Et andet af hans folkelige Navne var „Davids Søn“ (Matth. 9, 27. — 12, 23. — 15, 22. — 20, 30. — 21, 9 og 15). En enkelt Gang kaldes han „Tømmermandens Søn“ (Matth. 13, 55). — Kun enkelte Steder hører vi, at der hos Folket er en dæmrende Bevidsthed om, at han er „Kristus“. Saaledes i Joh. 7, 26, hvor Folket udtaler en Formodning om, at „de Øverste“ nok i Grunden troede, at han var Kristus, og at det var derfor de ikke turde gjøre ham noget, skjønt han „talte saa frit“. I samme Kapitel, 31te V., fortælles, at mange af Folket troede paa ham og sagde: „Naar Kristus kommer, mon han da skal gjøre flere Tegn, end denne har gjort? — Vi kan her lægge Mærke til, at der staar, at mange *troede* paa ham, uagtet de straks efter udtaler en stærk *Tvivl*, om det nu ogsaa var *ham*, der var Kristus, I samme Kap., V. 41, siger nogle af Folket: „Han er Kristus,“ hvortil andre udtaler en Tvivl om, at Kristus kunde komme fra Galilæa. I Joh. 10, 24, omringes han af Folket, som siger til ham: „Hvor længe holder Du vor Sjæl i Forventning; dersom Du er Kristus, saa sig os det frit.“

Det samlede Indtryk, man faar af Folkets Følelser overfor ham, er altsaa det, at de i ham saa en god Mand, en Ven og Hjælper i al Slags Nød, og desuden en stor Profet, som muligvis kunde være den forjættede Kristus. — At de allevegne strømmede sammen for at høre ham, var ikke alene begrundet i Nyfigenhed, men i den Taknemmelighedes- og Hengivenhedsfølelse, som det menige Folk altid nærer, naar en betydelig Mand antager sig deres Sag og føler sig hjemme iblandt dem. — Hemmeligheden ved den Folkegunst han nød, var den, at Folket følte, at han hørte dem til. Han delte deres strænge Arbejde indtil sit 30te Aar, og han delte deres udvortes Vilkaar hele sit Liv. Og dog vidste de, at han i andre Retninger stod saa langt over dem. Det var aabenbart, at det menige jødiske Folk følte baade Stolthed og Glæde over, at en saadan Mand vilde regnes for deres Ligemand. Men efter hvad vi kan skjønne, saa blev det menige Folk aldrig paatrængende og nærgaaende overfor ham. Skjønt han var en af deres egne, saa de op til ham med Ærefrygt og Beundring. De Fornærmelser han var Gjenstand for, kom ikke fra Folket, men fra den dannede Pøbel og fra de romerske Soldater.

(Fortsættes.)

Landarbejder-Tidende.

Ved *Jens Peder Sundbo*

Hvordan det sjællandske Arbejdermøde gik. Det gik ikke saa godt, som det kunde have gaaet, for Venstres Husnisse, Skænderiet, var ogsaa *flyttet* med til Arbejdermøde. Om Nissen muligvis var smuttet ind sammen med Hr. Folkethingsmand N. J. Larsen skal vi ikke kunne sige, men at den var kommet ind, det er desværre altfor sikkert. Hvert Øjeblik stak den sit grinende Fjæs frem med det kjendte: vi flytter nok i Dag.

Indbyderne — Prøstø Amts Arbejderforeninger ved Redaktionssekretær Lyngby, Vordingborg, og Gaardejer Rasmussen, Viemose — havde nok tænkt sig, at der skulde vedtages, hvad de kaldte et *praktisk Reformprogram*, det vil sige Krav, der kan gjennemføres straks eller i en meget nær Fremtid. Men allerede ved Spørgsmaalet om Fæste- og Lejehusmænds Stilling kom der ogsaa videre og rummeligere Synspunkter frem. Det var ikke mange, der vilde blive staaende ved det gamle Forslag af Leth og Ole Christensen om samme Fæsteret for Huse som for Gaarde. Man vilde ogsaa være sikker paa, at der virkelig kunde vedblive at være Huse. Derfor vilde man have nedsat en parlamentarisk Kommission, der kunde undersøge, hvor Husene blev af, og Præstegaardsjorderne udstykket, saa det kunde blive lettere for Landarbejderne at faa Jord. Og paa det Grundlag naaede man saa dybt ned som til Alderdomsforsørgelsen og den hellige Ejendomsret. Aftægten vil nemlig blive en altfor haard Byrde for mange Husmand, selv om de er sikret Fæste og Ejendomsret. Og den hellige Ejendomsret er ikke mange Sild værd, hverken for Gaardmænd eller Husmænd, naar de skylder tyske Kapitalister alt det Ejendommen er værd. — Men det var da allerede ved Dagsordenes første Punkt

klart, at Mødet omfattede stærke Modsætninger. Og ved Spørgsmaalet om Fattigforsørgelse og Sygepleje gik Stemningen endnu mere i Retning af det varme. Indlederen, Hr. Staal, og en Del andre Venstremænd, vilde kræve Statstilskud til Sygekasser og Tilskud til de fattiges Kasse samt Børneasyler. Men Socialdemokratiets Forslag om fri Læge og Medicin ved Staten fik stort Flertal for sig. Det kan nemlig ikke forslaa, at give Tilskud til Sygekasserne, for de fattigste har ikke Raad til at være Medlemmer af disse Kasser. Det hele kunde trods Modsætningerne have endt paa den bedste Maade, om ikke Hr. Literat Linderberg fra Frederiksberg havde forkludret det hele ved sin Indledning af Spørgsmaalet om *Sammenslutning*. Det var nok Meningen, at de bestaaende sjællandske Arbejderforeninger uden for Kjøbenhavn skulde slutte dem sammen i en fælles Organisation, der saa skulde agitere for en videre Udbredelse af Foreningerne og for det Program, som Mødet i Løbet af Dagen skulde vedtage. Men Hr. L. mælede ikke et Ord om selve det Spørgsmaal, han skulde indlede. Først bag efter, da Forhandlingerne var sluttede, fortalte en anden Mand, hvorledes det skulde have været. Derimod snakkede Hr. L. en halv Times Tid om, at Programmet frem for alt ikke skulde være socialistisk. Hvis der blev vedtaget noget, som lignede socialistiske Reformer, saa vilde han gaa sin Vej. Det var nu hans Parlamentarisme. — Men Programmet var jo ellers noget som slet ikke vedkom ham. Han skulde blot indlede Spørgsmaalet om *Organisationen*, det eneste Punkt paa Dagsordenen, hvor Programmet slet ikke havde noget at gjøre. Paa alle Dagsordenens andre Punkter stod Programmet, og ved hvert Punkt var det de Delegeredes Sag at bestemme, hvorledes Programmet skulde se ud, uanset om det behagede Hr. L. eller ikke. Til al denne Løjerlighed kom endnu det, at Hr. L. og Ordstyreren, Hr. Rasmussen, vilde have Resolutionen vedtaget lige oven paa Indledningsforedraget. Og saa skulde Forhandlingen om det saaledes forplumrede Spørgsmaal opsættes til et senere Tidspunkt. Men at man først vedtager en Resolution og saa bagefter forhandler om den, det er dog heldigvis af de løjerlige Fremtoninger, man ikke møder paa sin Vej hver Dag. Da Ordskiftet paa Forsamlingens bestemte Fordring blev aabnet, var Socialdemokraterne naturligvis blevet ivrige over al den utidige Antisocialisme og de stillede da en Resolution, hvori der anbefaledes Tilslutning til Socialdemokratiets Program. Selvfølgelig maa det ogsaa beklages, at denne Resolution blev stillet, for en stor Del af de Delegerede havde ikke Mandat til at stemme hverken for eller imod den. Men det var ikke saa underligt, at den blev stillet op som Modsætning til og Svar paa Hr. L.s Historier, for de socialdemokratiske Delegerede kunde ikke efter Hr. L.s Foredrag stemme for den anden Resolution, uden at modarbejde deres egne Foreningers Formaal. Det passer derfor ikke, naar Venstreblade har fremstillet Sagen, som om Socialdemokraterne, lig glubende Ulve, lokkede de uskyldige Faar ind i Fælden i Rømersgade, for saa at falde over dem med stor Appetit. De brugte kun Selvforsvar. Det er Hr. Linderberg, der som Indleder bærer Skylden. Naar han ikke havde forkludret Sagen med sine utidige Angreb, saa havde heller ikke Socialdemokraterne kommet med deres ganske vist alt for store Fordring. Men det maa meget beklages, at en saa god Sag som Landarbejdernes, skal forkludres af Hr. L.s antisocialistiske Rumlerier. Naar han ikke har saa megen *Ævne* til at indlede et *Ordskifte*, at han i det mindste ogsaa kan sige noget om selve *Spørgsmaalet*, han skal indlede, saa bør han i det allerringeste have saa megen *Takt*, at han ikke indlader sig paa at arbejde i en saa god Sag som Landarbejdernes Organisation. — Der bor inde paa Frederiksberg en Mand, som kalder sig „Jakob Ærlig“, — han skrev i „Højskolebladet“ i en nærgaaende Kritik, at Talerne paa det nordiske Kvindesagsmøde havde ført for megen Udenomssnak. Det bør anbefales Taleren Linderberg at tage et Kursus hos Skribenten „Jakob Ærlig“.

Da den socialdemokratiske Resolution blev vedtaget med stort Flertal, nedlagde Ordstyreren sit Hværv for at forlade Lokalet sammen med Hr. Linderberg, Hr. N. J. Larsen og nogle Delegerede. Den anden af Indbyderne, Hr. Lyngby, som tog det fornuftige Standpunkt at blive til Dagsordenen var udtømt, blev derefter valgt til Ordstyrer, og Resten af Mødet forløb i Ro. Spørgsmaalene om bedre Undervisning, Afskaffelse af Tyendelov og Skudsmaalsbøger, Kvindens Valgret, hemmelig Afstemning og Valgalderens Nedsættelse, og om Alderdomsforsørgelse, blev endnu behandlede. Kun i Spørgsmaalet om Kvindens Valgret viste de vidtgaaende Synspunkter sig atter. Som Indleder anbefalede Frk. Bruun i et udmærket Foredrag den kommunale Valgret. Men de Delegerede vedtog en Resolution om baade praktisk og kommunal Valgret for Kvinder.

Saadan gik det første Landarbejdermøde. Det kunde man jo nok tænke sig bedre. Og det havde sikkert ogsaa blevet bedre, om ikke Ordningen af Mødet havde været saa upraktisk. — Og meget kunde endda være reddet, hvis Hr. Rasmussen havde haft lige saa megen parlamentarisk Takt som Hr. Lyngby. Naar man selv har sin Del af Skylden for hvad man kalder et daarligt Resultat, saa har man ikke Lov til at løbe sin Vej og skyde Skylden paa de andre. Det er ubetinget kjønnest at tage Følgerne selv. Men Mødets Udbytte var endda ikke saa lille. Der faldt mange gode Udtalelser fra Landarbejderne selv. Hvis de selv havde staaet for Indledningen af Spørgsmaalene, vilde de næppe have fundet paa slige Barnagtigheder som at vrage en Reform, fordi den kom fra Byarbejderne. Og den Tid er forhaabentlig ikke fjærn, da den Slags Limpinde gaar aldeles omsonst mellem Landarbejderne. Men Begyndelsen er jo aldrig Enden lig.

Programmet. 1) Udvidet Fæste- eller Ejendomsret til Huse paa Landet og Udlægning af ny Huslodder. 2) Alle ubemidlede bør have fri Læge og Medicin ved Staten. 3) Fri og bedre Undervisning i konfes-

sionsløse Statskoler og Opdragelsesanstalter for fattige Børn. 4) Afskaffelse af Tyendelov og Skudsmaalbøger. 4) Politisk og kommunal Valgret for Kvinder. 6) Nedsættelse af Valgalderen, hemmelig Afstemning og Valgdag paa en Fridag. 7) Alderdomsforsørgelse ved Staten.

Det er Indholdet af det Program, der blev vedtaget paa Mødet. Men Dagen efter holdt Mindretallet et nyt Møde, hvor et noget anderledes Program blev „enstemmig" vedtaget. Ved *Enstemmigheden* er der det at mærke, at den, der havde en afvigende Mening, først blev „heldt ud". Ikke saaledes som det er bleven fremstillet, at Landarbejderne skilte sig af med alle uvedkommende Elementer, for selv at kunne forhandle i Ro. Det havde aabenbart været en god Gjerning, om de saaledes havde gjort fuldstændig rent Bord. Thi før de selv tager fat paa Ledelsen, bliver der alligevel intet Udbytte for dem. Men man gjør Landarbejderne Uret, naar man skylder dem for Ugjæstfrihed denne Gang. De fleste Delegerede vidste nemlig intet om *Udheldningen* før bag efter. Det var Hr. Linderberg, der førte *Flammesværdet*, og han nægtede sig intet i Retning af at rense Luften for alt, hvad der kunde smage af Modstand mod hans Anskuelser. Tvivlede nogen om hans Myndighed, søgte han Bistand hos Hr. Rasmussen. Men da man paa denne Vis fik fuldstændig „rent Land", kom Programmets Indhold til at se saadan ud:

1) Livsfæste eller fleraarigt Lejemaal for Huse paa Landet. 2) Antallet af jordejende Huse bør forøges. 3) Alle ubemidlede bør have fri Læge og Medicin ved Staten. 4) Alderdomsforsørgelse grundet paa Selvhjælp. 5) Uforskyldt trængende bør have Hjælp uden derfor at miste borgerlige Rettigheder. 6) Tolden paa Livsfornødenheder bør ophæves. 7) Bedre og udvidet Undervisning i Folkeskolen. 8) Hemmelig Afttemning. 9) Valgdag paa en Fridag.

Saa har vi altsaa to Programmer i Stedet for et. Det kan der for saa vidt ikke være noget at sige til, som et godt Program netop skal indeholde de to Retninger, som her er repræsenteret. Det skal være *praktisk* og *rummeligt*. Noget af det maa saa at sige være lige til at krybe i. Og disse Punkter skal her til Lands være meget smaa, for her er det altid kun det smaa og ubetydelige, der er „praktisk". Men der maa ogsaa være Programpunkter af den Beskaffenhed, at de kan bringe varige Forbedringer. De skal særlig med som Grundlag for en ihærdig Agitation; thi disse store Reformer bliver i Reglen *kun* arbejdet frem af Arbejderne selv. Og for i det hele at naa noget grundigt, maa disse først være klare over Retningen, de vil vandre i. — Det er klart nok, at Programmet ogsaa skal være praktisk, for at vi stadig kan gjøre Fremskridt; men det er ikke ganske forstaaeligt, hvorfor en Del Venstremænd er saa gyselig bange for at det ogsaa skal blive rummeligt. Fordi de saakaldte *ledende Mænd* af Venstre ikke selv har noget Program, kunde de dog gjærne unde Landarbejderne ét Program med Grundighed. Det er temmelig ufatteligt, at det praktiske skulde tage Skade deraf, at der ogsaa var et Grundlag, hvorpaa der kunde agiteres lidt videre end til Enden af vor egen Næsetip. Man skulde dog nærmest sige, at det kunde fremskynde Væksten for det „praktiske", naar der var stærkere Krav bag ved. For det er vel ikke saadan som et kejtet Blad ufrivillig har givet det Udseende af, at Venstre blot vil bruge Landarbejderne som Bevis paa, at det er et levedygtigt Parti, og at det kun er Henning Jensen, der mener det modsatte. Det er jo en almindelig udbredt Skik her i Landet at sætte Brødet i Ovnen inden det er rigtig æltet. Vi har altid saa travlt med at faa Systemet bestemt; saa maa det bag efter vise sig, om Plantens Liv ogsaa egentlig passer til det. Men det er naturligvis en aldeles bagvendt Methode. Og det er aldeles bagvendt, nu ved den første spæde Spire at sætte Landarbejderne i System. De vil sikkert en Gang blive Socialdemokrater. Men de er endnu ikke æltet saa meget, at de kan sættes i den Ovn. De har ikke Forstaaelse af Staten som Arbejdsgiver. Og indtil de faar det, er det bedst, baade for Socialdemokraterne og dem selv, at de ikke kommer i Ovnen. Men hvis de skal puttes i Venstres Ovn, saa kunde de lige saa gjerne gaaet ind i de demokratiske Foreninger, for paa den Maade faar de ligegodt ingen ordentlige Reformer arbejdet op. Og hvad skulde der vel være i Vejen for, at By- og Landarbejdere kan have det reelle Program fælles? At forkaste gode Arbejderreformer, fordi der er Socialdemokrater, som ogsaa vil have dem, det er og bliver dog meningsløst. En Reform som Alderdomsforsørgelse ved Staten vil det desuden vanskeligt falde en Arbejder ind at bekrige. Det er kun uvedkommende Venstremænd, der finder paa sligt. Men til at bruges som Teaterdukker for Venstres „ledende Mænd" er Landarbejderne sandelig for gode.

Nu vil der blive lang Strid mellem Arbejderne, siges der. Men det maa der ikke blive. Landarbejdere og Byarbejdere maa finde hinanden i Arbejdet for Reformer, thi alle Arbejdere har fælles Interesser. Og Landarbejderne maa ikke dele sig paa de to Programmer. De maa sige „baade—og". Hvis Flertallet imellem dem — naar Venstres „ledende Mænd" regnes fra — har den Anskuelse, at Programmet kun maa være „praktisk", saa maa Hovedvægten under Arbejdet lægges paa den Side. Vi har den Anskuelse, at et Program maa være baade praktisk og rummeligt. Men det skal ikke hindre os i at bringe oplysende Artikler om det Program, der kun er „praktisk".

Meddelelser.

Ungdomsforeninger, *Arbejderforeninger* og andre *demokratiske Foreninger*, som bestille et større Antal Eksemplarer af Bladet hos *Henning Jensen*, Virginiavej 9, Frederiksberg, faa betydelig Nedsættelse i Prisen.

Askov Lærlinger

mindes herved om, at Bidragene til „Foreningen af Askov Lærlinger" for 1888 helst maa samles og indsendes **inden 1. Novbr.** d. A. til Undertegnede. Pengene anvendes udelukkende til Understøttelse for trængende Højskolelærlinger, og hidtil er understøttet 20 Mænd og 27 Kvinder med ialt 2925 Kr.

Dalum Landbrugsskole v. Odense,
d. 24. September 1888.

P. St. V.
Hans Appel.

Vestbirk Højskole

ved Horsens aabnes 3. November. 4 faste og 2 Timelærere. — **Haandværkerafdelingen ledes af Arkitekt Anton Hansen.**

Grønvald Nielsen.

Efteraarsmøde

paa **Vestbirk Højskole ved Horsens** fra den 12te Oktober, Morgen, til d. 14de, Aften.

Grønvald Nielsen.

Vejstrup Højskole.

Efteraarsmødet begynder d. 14. Oktbr. Eftm. Kl. 4 og slutter d. 18. Aften. Foruden de sædvanlige Foredragsholdere vil Cand. H. Trier, Kjøbenhavn, og Valgmenighedspræsterne Nygaard og Karl Povlsen tale ved Mødet.

Karleskolen aabnes med et Møde den 4. Novbr. Kl. 1. **Jens Lund.**

Søgaard Kostskole,

Vamdrup.

Til Novbr. optages Elever i begge Skolens Afdelinger. Den aarlige Betaling i Sprogklassen 450 Kr., — 33 Kr. maanedlig i Højskoleafdelingen.

Elise Lindberg.

Salling Højskole

v. Jebjerg St.

Vinterskolen begynder den 3. Novbr. Der gives udvidet Undervisning for dem, der ønsker det.

Axel Axelsen.

Mellerup Folkehøjskole

ved Randers.

Karleskolen begynder d. 3. November. Flere uformuende Elever kan faa fri Undervisning. **Jens Bek.**

Efteraarsmøde

paa **Mellerup Folkehøjskole den 10., 11. og 12. Oktober.** Paa Randers Banegaard vil der være Vogne ved Togenes Ankomst fra d. 9. Kl. 3,15. **Jens Bek.**

Ondløse Højskole

ved Mørkøv St.

aabnes for Karle d. 2. Novbr. Undervisningen ledes af 3 Lærere, og tillige holder Pastor H. Rørdam Foredrag paa Skolen.

Sofus Larsen Banke

Ryslinge Højskole

(Ringe Station),
begynder Vinterskolen den 3. Novbr., Kl. 2. *Alfred Povlsen.*

Dalum Landbrugsskole

ved Odense,

Landbrugsundervisningen for Karle begynder 4. Novbr. Skoleplanen sendes paa Forlangende. — Lærere: Havebrugskand. Jakob E Lange, Landbrugskandidaterne Niels Anton Hansen, Hans Appel og Jørg. Petersen (Bärse) Forstander.

Emdrupborg Højskole.

Karleskolen, der som sædvanlig er delt i 3 Afdelinger: Folkehøjskolen, Landboskolen og Byggehaandværksskolen (den tekniske Klasse) begynder den 5te November og varer i 5 Maaneder. Betalingen er 30 Kr. om Maaneden. Indmeldelser modtages af Forstanderne, Folkethingsmand **J. T. A. Tang** og Kandidat **N. Tang**, paa Emdrupborg ved Kjøbenhavn.

Emdrupborg Kvindeseminarium,

som forbereder til Lærerinde- og Præliminærexamen, optager ny Elever til Novbr. Den aarlige Betaling for Undervisning, Kost og Bolig er 480 Kr. Indmeldelser modtages af **N. Tang** paa Emdrupborg ved Kjøbenhavn.

Rødkilde Folkehøjskole

paa Møen.

Karleskolen begynder den 3dje Novbr. og varer i 5 Maaneder. Særskilt Undervisning for Bygningshaandværkere. 150 Kr. for hele Skoletiden.

J. H. Andersen.

Udvidet Højskole

paa Blaagaard.

Den 5. November modtages nye Elever paa Blaagaards udvidede Højskole (Realfolkehøjskole) i Kjøbenhavn. Betalingen for Undervisning, Kost og Bolig er 30 Kr. om Maaneden. Elever, som ønske det, kunne faa Undervisning i Engelsk og Tysk eller blive forberedte til Præliminærexamen. Indmeldelser modtages og en trykt Meddelelse (Program) tilsendes. Unge Karle eller Ungersvende over 15 Aar, der ville have Højskoleunderstøttelse til Ophold paa Blaagaards udvidede Højskole til næste Sommer fra April eller Maj 1889, maa allerede inden 1. December d. A. indgive Ansøgning derom til Skoleraadet.

J. T. A. Tang.

En ældre Karl kan fra 1. November faa Plads hos **Povl Nielsen,** Lille Taarøje pr. Fakse.

Kvækernes Mønsterstat.

Anden Del af **William Penn.**
Et protestantisk Tidsbillede fra det 17de Aarhundrede.
Af *Fernando Linderberg*

Af Pressens Udtalelser fremhæves:

„Forfatteren er varm for sit Emne; han ser i Penn et af Historiens lyse Forbilleder og skildrer ham fra først til sidst under Synspunktet af Macaulays Ord: „Han havde en stærk Følelse af Religionens Pligter og en brændende Trang til at fremme Menneskeslægtens Lykke." Sikkert er det ogsaa, at Penn er en af de Mænd, der har manende Bud til vor Tid. Man beundrer hos ham det redelige Sind, hans Mod og Handledygtighed for at fremme det sædelige Liv og den borgerlige Frihed. Linderberg ønsker sin Bog betragtet som Folkelæsning, og den bør ogsaa betragtes som saadan."

(„Morgenbladet".)

„Bogen er skreven med Fart og Ild; Fremstillingen tager Læseren med, og den er gjennemgaaende saa jævn af Ord, at den fortjener at kjendes af mange."

(„Svendborg Avis".)

Faas i enhver Boglade. Hver Del koster 75 Øre. I Partier mod Kontant 50 Øre. Forhandlere antages til god Fortjeneste.

Hospitalsvej 4, Frederiksberg.

Brokbaand, Suspensorier,

Mavebælter, Moderbandager, Menstruationsbind, Urin- og Navle-Bandager, Douche-Apparater, Clysopumper, Indaandings-Apparater, Respiratorer, Høre-Rør, Isposer, Mælkesugere, Elastiske Strømper, alle Sorter Bind, alle Slags Sprøjter, Luft- og Vandpuder sælges og udlejes, **Underlag til Sygesenge,** Stikbækkener, Elastik, Knive og Saxe, Forbindkasser, **Sygeplejeartikler** og **Forbindstoffer** m. m. tilbydes i stort Udvalg af

Th. Bjering,
Etablissement for Sygepleje-Artikler,
1, Frederiksberggade 1,
„Røde Kors", ved Siden af Apotheket.

Undertegnede anbefaler sit velassorterede Lager af reelle Vine, Rom, Cognac, Puncheessentser & Likører.

Særlig anbefales en mild og styrkende hvid Oportovin som fortrinlig for saadanne Syge, hvem Lægerne tilraader at drikke Vin.

Pris pr. 1/1 Btl. 2 Kroner.

Peter Buch,
Halmtorvet 8, Kjøbenhavn V.

Enhver Sit.

Redaktører: Henning Jensen og Kristensen-Randers.

„Enhver Sit" behandler politiske, sociale og kristelige Spørgsmaal.
Udgaaar hver Torsdag Aften til en Pris af 1,25 Øre Kvartalet.
Demokratiske Foreninger, som bestiller et større Antal Eksemplarer, faar Rabat
Bekjendtgjørelser 10 Øre Linjen. Rabat gives for Bekjendtgjørelser, der indrykkes mindst tre Gange.
Bladet kan bestilles hos Landpostbudene eller paa Postkontoret.

Ansvarhavende Redaktør **Henning Jensen.**
Trykt hos Rasmussen & Olsen. Kjøbenhavn